

BIBLIOTHEEK OP SCHOOL

Sinds 2013 werken wij met het programma de Bibliotheek op school, een doorgaande lijn gericht op het verbeteren van leesplezier en informativaardigheden. Voor ons zijn de belangrijkste drijfveren:

- Waarde toevoegen aan de kennis op de scholen vanuit onze collectiekennis en de toepassingsmogelijkheden van media;
- Waarde toevoegen aan de kennis op scholen vanuit onze kennis van informatie zoeken, vinden en beoordelen;
- Planmatig werken aan het verbeteren van het leesplezier en informativaardigheden.

Middelen: collectie-vakmanschap-activiteiten-financiële bijdrage van de partners-vraaggerichte aanpak

Leesplezier

De basis van het programma wordt gevormd door het samenwerken aan leesplezier. En dat is hoognodig, zoals ook weer bleek uit het PISA onderzoek 2019 <https://www.lezen.nl/nl/persberichten/pisa-onderzoek-onderstreept-noodzaak-leesbevordering> waarin Nederland op leesplezier het laagste scoort van al de 35 deelnemende landen.

Wie meer leest wordt er beter in – wordt leesvaardiger - wat weer zorgt voor meer plezier: een opwaartse leesspiraal, dat is de inzet van onze samenwerking met scholen. <https://www.leesmonitor.nu/nl/leesplezier-stimuleren>

Informativaardigheden, digitale geletterdheid

Zoals u al las, zetten wij niet alleen in om het leesplezier en de leesvaardigheid te vergroten, maar richten wij ons ook op de noodzakelijke verbetering van de digitale geletterdheid. Vanaf schooljaar 2021/2022 is dit voor scholen een vast onderdeel van de opdracht verwoord in het curriculum. Scholen kiezen er zelf voor hoe onze beschikbare uren in te zetten. Wat wij merken is dat voorzichtig de plannen van aanpak dBos veranderen van Leesplannen in Leesmediaplannen.

Open boek over digitale geletterdheid

Via onze nascholingen voor leescoördinatoren (aanspreekpunt bibliotheek op scholen) werken wij daar ook aan. Een van de nascholingen in 2019 had als thema digitale geletterdheid. Niet alleen leescoördinatoren werden deze keer uitgenodigd, ook ICT coördinatoren. Het Slim met media, een visiespel waar de bibliotheek mee werkt in het kader van de visieontwikkeling mediawijdsheid op scholen, werd toegelicht.

Aanwezig bij deze Open Boek was ook de organisatie Future NL [<https://future.nl/>].

Zij informeerde de aanwezigen over het platform #essonup [<https://www.lessonup.com/nl/>] met kant en klare en bovendien gratis lespakketten!

Gestage groei dBos

In 2019, met dank aan extra impulsbijdrage van de Gemeente Capelle en de landelijke regeling 'Kunst van lezen' groeide het aantal dBos locaties met 2: Katholieke basisschool Pieter Bas startte in het laatste kwartaal en in Krimpen aan den IJssel werden de voorbereidingen getroffen tot een dBos die uiteindelijk zal starten in 2020.

Highlights Bibliotheek op School / team educatie

Krimpenwaardcollege

Een samenwerking om trots op te zijn is de samenwerking met het Krimpenwaardcollege. Daar starten we in 2020 niet alleen met dBos, maar vanaf september 2019 beheren wij voor de school ook de schoolmediatheek. De dBoscollectie is zo een integraal onderdeel van de mediatheek. Bij de ontwikkeling van het Leesmediaplan zijn niet alleen de onderwijsspecialist en het schoolteam betrokken, maar ook de mediathecaris Kirsten Robben. Op 12 september 2019 ondertekenden de school en de bibliotheek in het bijzijn van Kirsten Jaarsma, wethouder van o.a. cultuur en jeugd een meerjarige samenwerkingsovereenkomst.

Capelle Mediawijst

In opdracht van de gemeente Capelle zijn we na de zomer van 2019 gestart met de pilot Capelle Mediawijst! Doel van de pilot is enerzijds de mediawijdsheid, een onderdeel van de digitale geletterdheid, te bevorderen op een viertal, door de gemeente geselecteerde, locaties (2 locaties in de Voor en vroegschoolse educatie (VVE), een school voor speciaal onderwijs en 2 VO scholen). Wij gaan hierbij nauw samenwerken met andere Capelse organisaties als de stichting Welzijn Capelle en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Wij zijn druk doende om nog een aantal scholen toe te voegen aan de pilot. De bevindingen tot nog toe zijn niet hoopvol. Hoewel de urgentie van het onderwerp zeker wordt herkend, hebben scholen te weinig tijd en ruimte om mediawijdsheid toe te voegen aan jaaragenda.

Het project gaat worden uitgevoerd door een mediacoach en een specialist mediaopvoeding ingehuurd door de bibliotheek. In nauwe samenwerking met de scholen is een plan van aanpak opgesteld en vanaf januari 2020 starten de acties en activiteiten. Uiteindelijk moet de pilot een advies aan de gemeente opleveren als onderlegger van een gemeentebreed beleid op het gebied van digitale geletterdheid.

Taalcafé IJsselcollege

Als onderdeel van de pilot dBos is er op het IJsselcollege in Capelle aan den IJssel een Taalcafé. Onder leiding van een onderwijsspecialist en een vrijwilligster wordt wekelijks met een groep door de school geselecteerde leerlingen gewerkt aan zogenaamde verdieping van de taal. Er worden taalspelen gedaan en er wordt gewerkt rond thema's. Een voorbeeld is het thema kunst. Leerlingen kiezen een schilderij en zoeken daar in boeken en op internet informatie over. Vervolgens deelt een ieder zijn of haar bevindingen met de groep. Filosofische gesprekken worden gevoerd over het onderwerp kwallen, die geen hersenen blijken te hebben. 'Zijn het dan eigenlijk wel dieren?' dat leidt tot het zoeken naar de definitie van het begrip/woord dier. Op deze wijze wordt informeel gewerkt aan taalverwerving voor jongeren met een andere moedertaal.

Studiedag begrijpend lezen Ontdekrijk

Het team educatie van onze bibliotheek droeg bij aan een studiedag lezen op een van dBos locaties, het Ontdekrijk in Capelle. In de onderbouw werd aandacht besteed aan begrijpend luisteren als vaardigheid bij het voorlezen, in de bovenbouw aan leesplezier en de gemene deler in beide bouwen was het verbeteren van de woordenschat door middel van lezen en voorlezen. Veel informatie, werkvormen en geschikte boeken kwamen aan de orde.

Meester H.: 'Kan ik die meenemen? Die wil ik helemaal lezen!' (bij het horen van een fragment uit Geel Gras geschreven door Simon van der Geest)

Juf D.: 'Ik herinner me Y. in groep 8 die plots als een gek ging lezen. Je zag haar in alles vooruitgaan! Datzelfde heb ik bij mijn zoon ook zien gebeuren.'

Juf M.: 'Ik heb meteen zin om hier maandag mee aan de slag te gaan.'

Taaltoppers

Het Kinderlab is een locatie van de st Welzijn Capelle. Het lab richt zich op het verbeteren van de kansen van kinderen. Het team educatie werkt nauw samen met het lab en passend binnen de doelen van het Kinderlab, voert zij op basis van een offerte activiteiten uit. De activiteiten zijn steeds nauw verwant aan de doelen van dBos. Taaltoppers is zo'n activiteit. Centraal staat de taalontwikkeling van leerlingen. Scholen in de omgeving van het Kinderlab selecteren kinderen uit de groepen 5-7 die wel goed meekomen op school, maar die wat extra taalondersteuning kunnen gebruiken. Onder leiding van een onderwijsspecialist van het team educatie wordt op speelse wijze, vanuit een steeds wisselend thema, gewerkt aan woordenschat en taalontwikkeling.

In 2019 werd er bijvoorbeeld gekookt. Er moesten recepten worden gelezen, geschreven en er werd veel gesproken. Een ander voorbeeld is een bezoek aan de redactie van het Algemeen Dagblad. Welke voorpagina had AD.nl de volgende ochtend zou hebben wisten deze taaltoppers die middag al. Nadat ze de opzet voor de krant van die dag ook bekeken hadden, sloten ze het bezoek af met een bezoek aan de tvstudio van de AD ochtendshow.

Smaakt dit naar meer. Kijk dan eens op facebook en volg de pagina <https://www.facebook.com/EducatieaandenIJssel>

Bereik	Capelle aan den IJssel	Krimpen aan den IJssel
Boekstart in de kinderopvang (inclusief BSO)		4 van de 19
dBoS primair onderwijs	16 (69% van de PO scholen)	9 (75% van de PO scholen)
dBoS regulier voortgezet onderwijs	1 (pilot tot eind schooljaar 2020)	Start per 1-1-2020

ICT-coördinator, van PCB Het Kompas

Lisa,

Over het visiespel:

'Bij ons zijn daar heel concrete acties uit voortgekomen waar we nu mee aan de slag zijn.'

'Ik ga Future NL uitnodigen voor een workshop aan het hele team. Het is praktisch, bruikbaar, makkelijk om te gebruiken voor alle collega's. ICT-vaardigheden zijn niet vereist dus het is heel laagdrempelig.'

Wat scholen zeggen over samenwerken in de Bibliotheek op School

Citaten uit de jaarlijkse evaluaties met de dBos scholen in 2019

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

• Het Kompas (2 locaties)

Tanja Hartog, directeur: De langdurige samenwerking met de bibliotheek bevalt goed, mede dankzij het positieve contact met de onderwijsspecialist en de leesconsulent. De bibliotheek sluit goed aan bij de ontwikkelingen van de school, juist ook bij het digitale stuk. De leerlingen zijn het lezen leuker gaan vinden en de collectie positiever gaan waarderen.

• Obs Kortland (2 locaties)

Willeke Galuska, adjunct-directeur: De samenwerking is goed en de communicatie verloopt soepel. De Bibliotheek brengt alle leerlingen in aanraking met (meer) leuke boeken. En dat is belangrijk want in lang niet alle gezinnen zijn boeken aanwezig.

Directeur Ina van den Bogaart: De samenwerking wordt als heel positief ervaren en ook breed gedragen in het team. De bibliotheek zorgt niet alleen voor een breder aanbod in boeken maar zorgt er ook voor dat lezen en leesbevordering op de agenda staat. Er is steeds een impuls van buitenaf. Dat is prettig en inspirerend. De samenwerking bevalt zo goed dat ik ook op een school in Spijkenisse, waar ik als interim werkzaam ben, een samenwerking met de bibliotheek ben gestart.

• De Groeiplaneet (2 locaties)

Directeur Mary van Mourik: We zijn zeker tevreden over de samenwerking. De bibliotheek is heel zichtbaar en neemt een duidelijke plaats in binnen de school. Er wordt veel geleend door de leerlingen en de leescultuur op school groeit. De bibliotheek heeft ook een pr functie. Het is de eerste plek die ik ouders van nieuwe leerlingen laat zien en er wordt altijd positief op gereageerd.

• Het Octaaf

Directeur Liesbeth Thomassen: We zijn nu een jaar bezig en ik ben positief over de samenwerking met de bibliotheek. Ook het team spreekt zich duidelijk positief uit over de activiteiten in de klassen, als de boekenkringen en boekpromoties.

CAPELLE AAN DEN IJSSEL

• Capelse Schoolvereniging

Kim Steehouwer, leescoördinator: Het team is enthousiast over de activiteiten van de onderwijsspecialist en de leesconsulent in de groepen. Er is veel interactie en er wordt goed rekening gehouden met de spanningsboog van de leerlingen. De boekpromoties zijn ook effectief: kinderen worden getriggerd om te gaan lezen en willen allemaal de nieuwe boeken lezen.

• De Fontein/Balans

Esmeralda Zegers, directeur: We zijn blij met de samenwerking met de Bibliotheek. De Onderwijsspecialist en de leesconsulent hebben expertise op het gebied van leesbevordering die een leerkracht niet automatisch heeft. Het is fijn en ook nodig dat de bibliotheek het team hierbij ondersteunt.

• OBS Klim-op (2 locaties)

Dennis Marcussen, directeur: Dankzij onze langdurige samenwerking met de bibliotheek is het bij ons op school inmiddels heel gewoon voor alle leerlingen dat de dag begint met lezen. Daar hoeft geen strijd voor te worden geleverd. Dat is een mooie ontwikkeling. Het is ook belangrijk dat de boeken uit de schoolbibliotheek mee naar huis mogen. Veel van onze kinderen komen niet in de reguliere bibliotheek met hun ouders. Door de Bibliotheek op school komen deze kinderen toch in contact met boeken.

• OBS West (2 locaties)

Johan Stuit, directeur a.i.: Wij zijn zeer tevreden met de Bibliotheek op school. Mede dankzij de samenwerking is het dagelijks vrijlezen en voorlezen goed doorgevoerd in alle groepen, schoolbreed. De collectie is mooi en uitgebreid en de leerkrachten zijn blij met de voortdurende verse aanvoer van boeken. Tijdens het rondleiden van nieuwe ouders laten we met trots de bibliotheek zien. En ouders reageren hier heel positief op.

• De Catamaran

Hedy van Harselaar, directeur: Het Fijne van de samenwerking met de bibliotheek is dat er collectie dichtbij is en dat er altijd veel boeken in de klas zijn. Belangrijk want het vrij lezen staat dagelijks op het programma. Door nieuwe ouders wordt de schoolbibliotheek ook ervaren als een pluspunt. Ze zijn er enthousiast over. En voor mij is dat altijd weer een mooie aanleiding om te praten over het belang van (voor)lezen thuis.

• De Triangel

Ina van den Bogaart, directeur: De samenwerking wordt als heel positief ervaren en ook breed gedragen in het team. De bibliotheek zorgt niet alleen voor een breder aanbod in boeken maar zorgt er ook voor dat lezen en leesbevordering op de agenda staat. Er is steeds een impuls van buitenaf. Dat is prettig en inspirerend. De samenwerking bevalt zo goed dat ik ook op een school in Spijkenisse waar ik werkzaam ben een samenwerking met de bibliotheek ben gestart.

Moeder van deelnemer Warwick

Vicky The Toy Hoarder

'Taaltoppers has been an enjoyable learning after-school activity for Warwick. His language skills, vocabulary and ease with speaking have all notably improved since he has begun Taaltoppers. It has also improved his social skills and his story-telling abilities. It has been a wonderfully fun experience for him, and he has made friends as well as improved his language skills.'